

Základem církve je rovnost

Úvahy | 5.12.2015 @ 21.48

Bratr J. M. Bergoglio, známý též jako papež, se nedávno zúčastnil bohoslužby v římském luteránském kostele. Atmosféra byla podle všeho příjemná a celá událost zapadla do kontextu vřelých katolicko-luteránských vztahů. Bratr Bergoglio se při své řeči u luteránů mimo jiné vyjádřil k otázce společné Večeře Páně. Jestliže jej dobře chápou, pak tvrdí, že uznáváme-li si vzájemně křest, měli bychom tuto velkorysost rozšířit i na svátost Večeře Páně. Na podporu tohoto uvádí Efezským 4,5, kde se píše o „jednom Pánu, jedné víře, jednom křtu“.

Papežův postoj je docela svěží a nakolik mohou soudit také odvážný. Je možné, že nejtvrďší opozici za své projevy bude čelit z vlastních řad. Tento „incident“ nezůstal bez povšimnutí ani u nás, o čemž svědčí například [kvitování na blogu Pavla Černého](#). Černý vyjadřuje souhlas a papežem citovaný verš pokládá za pomoc při překonávání překážek na cestě ke „společnému slavení eucharistie mezi evangelíky a katolíky“. Papež se podle něj při citování z Efezským 4 dostal „na samotný základ jednoty církve“. Dovolím si zcela v mezích kontextu listu Efezským (a bez militantního antikatolického skandování, jímž mé hnutí povytce proslulo,) poukázat na **skutečný základ jednoty církve** a na to, jak ponětí o tomto základu může s ohledem na jiná slova bratra Bergoglia dramaticky ohrozit myšlenku společného slavení eucharistie.

Čtvrtou kapitolu musíme číst ve světle kapitoly třetí. Tam Pavel píše o „Kristově tajemství“, jenž spočívá v tom, „že pohané jsou spoludědicové a údové téhož těla a spoluúčastníci toho zaslíbení v Kristu Ježíši skrze evangelium“ (Ef 3,4–7). Pavel žil dávno před reformací a dávno před dnešními katolíky, evangelíky a evangelikály. Jeho životním posláním však bylo, nazřeno jeho očima, zvěstovat nový výklad Tóry a proroků, podle něž již není nutné být účastníkem staré smlouvy Hospodina s Izraelem, protože Hospodin tuto smlouvu splnil tím, že „dvojí [tj. židy a pohané] spojil v jedno“ (Ef 2,14), takže už to není jenom Izrael, kdo je ve smlouvě s Hospodinem, ale v Kristu „židé i pohané, v jednotě Ducha [mohou] stanout před Otcem“ (2,18). Účelem církve podle Pavla je, aby byla „nebeským vládám a mocnostem“ dána poznat „Boží mnohotvará moudrost“ (3,10), jenž vychází najevo právě v Pavlově výkladu Tóry a proroků. Čtu-li Efezským 4 na tomto pozadí, vychází najevo, že jednota církve je podmíněna rovností věřících. Tato rovnost je předpokladem církevního společenství a pokud chybí, pak je jednota zbytečná, protože už to není jednota církve Kristovy dle listu Efezským.

Pavlovi bratři židé i křesťané ze židů měli v prvním století pocit, že pohané věřící v Krista by měli vstoupit do zvláštního smluvního vztahu s Bohem a eventuelně i přijmout znamení obřizky. Pokud do tohoto „židovského“ vztahu s Bohem křesťan nevstoupil, nebyl těmi, kdo si mysleli, že v tomto zvláštním smluvním vztahu jsou, pokládán za plnohodnotného, takže s ním třeba ani nejedli (Ga 2,12–14). V tomto kontextu slyšíme, co papež před nějakým časem vzkázal protestantům

přes svého přítele, anglikánského biskupa. (Pokud se vám video spustí od začátku, najed'te si na 28. minutu, kde začíná onen vzkaz od papeže. To důležité hledejte od 32. minuty.)

Bratr Bergoglio zde uznává, že Bůh „koná po celém světě“, čímž zřejmě myslí i protestantské denominace. Dále uznává, že nedorozumění a hřích byl v průběhu historie na obou stranách barikády. Pak papež hovoří o „nostalgii“, kterou pociťuje, když rozdělení katolíků a protestantů dospívá ke konci. Hned nato vypráví biblický příběh o Jákobových synech, kteří hladověli, šli do Egypta nakoupit jídlo a setkali se tam se svým bratrem Josefem. Jelikož Bergoglio neupřesnil detaily podobnosti, nabízí se otázka, kdo je zde Josef a kdo jsou jeho bratři? Jinak řečeno, kdo je zásoben potravou v centru Božího plánu a kdo hladoví na okraji? Jistě, papež na závěr položil důraz na radostné shledání a Josefovy slzy v poslední části příběhu, ale jestliže měl na mysli pouze tento aspekt, proč zdůrazňoval hladovění a nedostatek Josefových bratrů? Jsme tedy my nekatolíci hladovějící na periferii plánu spásy, kteří svou duchovní stravu naleznou teprve při nostalgickém shledání se s minulým bratrem?

Uznávám, že Bergoglio nic z tohoto přímo neřekl. Pokud by to však opravdu takto myslel, bylo by to ve shodě s dosavadní politikou Katolické církve. Jsme-li rovní bratři, k čemu konkordáty (speciální smlouvy mezi Vatikánem a jednotlivými státy)? A jestliže se máme nostalgicky shledat u Večeře Páně, bude katolíkům obecně vyhovovat její provedení neordinovaným knězem (viz [Katechismus KC § 1411](#))? Takové a podobné otázky se mi honí hlavou. Na základě exegeze Efezským 4 každopádně trvám na tom, že základem církve je rovnost, bez níž je jednota irelevantní. Nadto se domnívám, že tam, kde není egalitě, vytváří se překážka pro libertě ke společnému stolu Páně i pro fraternitě v rámci jednoho organizovaného bratrstva. Souhlasím, že „život je větší, než vysvětlování a interpretace“ (br. JMB), ale pouze tak, jako je koráb větší než kormidlo, které má moc předejít nárazu do protiplující lodi, již se některým zalíbilo zdravit bílou vlajkou. Bílá vlajka ať zůstane, kormidlo ať drží směr.

<https://selah.diet/uvahy/zakladem-cirkve-je-rovnost/>